

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Ik ben de Weg

Joh. 14:6a

Een weg is het middel om te komen op een bepaalde bestemming. Vaak leiden verschillende wegen naar een plaats. Men kan ook langs omwegen het doel bereiken. Maar ten opzichte van de weg naar de hemel is er maar één weg, en die weg is... Christus Zelf! "Ik ben de weg".

Alle andere wegen buiten Hem zijn wegen des doods. Van nature bewandelen wij allen de brede weg, de weg des verderfs. Een weg onderstelt afstand, verwijdering, scheiding. De zonde bracht in het Paradijs de scheiding tussen God en de mens. Daarom is de mens de rechte weg kwijt, want hij is God kwijt. En het ergste is, dat hij dit niet beseft, hij is er blind voor. Zo leeft de mens voort, dikwijls nog menende dat hij op de goede weg is. Niettemin komt de Heere ons tegemoet met Zijn Woord en roepstemmen. En Hij getuigt het Zelf, dat Hij geen lust heeft in de dood des zondaars, maar daarin, dat de zondaar zich bekeert en leeft! Groot is het voorrecht nog te mogen leven onder dat Evangelie der zaligheid. Wij zullen nooit kunnen zeggen dat wij het niet geweten hebben. Maar wij moeten op die weg gebracht worden. De aanvang van de weg des levens in Christus ligt in GOD ZELF, in Zijn eeuwig welbehagen, in zijn liefdehart. Want ook Christus komt van God. Hij is van eeuwigheid tot Middelaar en Borg verordeneerd en gezalfd, Spreuken 8:23. Hij verliet de schoot des Vaders om de weg tot het hart des Vaders te openen. Daarom wijst Hij niet maar naar de weg, maar Hij is Zelf de weg! Dus begint de

weg der zaligheid niet bij de mens, maar bij God. Nooit heeft de mens die weg zelf kunnen uitdenken, nooit zal hij naar die weg vragen. Hij begeert die weg niet. Want die weg is niet een weg naar het vlees, zoals de mens wil, maar een weg waarop al de geschonden deugden Gods moesten hersteld worden, ja aan het heilig recht Gods moest worden voldaan, de zondeschuld geboet en de straf gedragen.

De mens wil wel naar de hemel, maar langs een weg die hemzelf recht toeschijnt de weg van beneden naar Boven! Door alle eeuwen heen heeft de mens die weg gezocht en gewild. Door deugdzaam te leven, door zelfonthouding en boetedoening. Velen zelfs denken op de weg naar de hemel te zijn, maar zij kunnen nog heel gerust vasthouden aan de wereldse begeerlijkheden en aan al de dingen, waarbij de wereld haar genoegens zoekt.

Het onderscheid tussen die, die God dient en die, die Hem niet dient, komt niet uit. En wat gemeenschap heeft Christus met Belial?

Men is gelijk aan die twee kinderen, wier moeder in hun vroege jeugd hun was ontnomen. Stervende had de moeder mogen getuigen van haar vaste hoop. De beide kinderen werden opgevoed door een tante, die hen wreed behandelde. Teneinde raad zijn ze gevlucht. Maar die laatste woorden van moeder waren zij niet vergeten en daarom wilden zij ook de reis maken naar de hemel. Die kon toch niet ver zijn, want over de velden ginds scheen het hun

toe, dat de hemel op de aarde lag, daar hing de lucht op de grond. Zij liepen al verder. Maar hoe verder zij kwamen, hoe meer de hemel week en ach, weldra liep het uit op een grote teleurstelling. Die hemel bleef zo hoog en ver... Zo is het ook met degenen, die lopen en hopen, dat men zo maar de hemel in kan stappen. Een mens behoeft het niet zo zwaar te nemen. Als je toch gelooft en Jezus aanneemt, dan is het toch goed? Velen zijn er, die wel eens een ernstig ogenblik in hun leven hebben gehad of uitreddingen uit moeilijke omstandigheden, of met een versje of tekst werden vertroost en nu vast geloven, dat zij daardoor ook bij Gods kinderen behoren. Maar wat zal dit alles op een ontzettende teleurstelling uitlopen, wanneer de Heere het niet verhoedt en hen nog tijdig ontdekt aan dit zelfbedrog! Straks menen in te gaan en... niet kunnen, wanneer de deur gesloten is. De weg naar de hemel wordt ook gezocht door de werken der wet. Het geweten wordt wakker geschud. Indrukken van dood en eeuwigheid benauwen de mens en hij gaat zoeken tot rust te komen. Met zonden wordt gebroken. Stipt en nauwgezet gaat men leven. Maar het komt niet verder. Tenzij de Heere de ogen en het hart opent, zoals bij Lydia, de purperverkoopster uit Thyatira. Ach, zij diende God, maar miste de ware vrede en rust, totdat Paulus kwam en de weg der zaligheid verkondigde in Christus Jezus, ja, afmaande van de weg om door de werken der wet zalig te worden. Het woord "acht nemen" op het-

*Als je toch
gelooft
en Jezus
aanneemt,
dan is het toch
goed?*

Ziet, zulken
krijgen een
Borg nodig
en... innig
lief, wanneer
Hij aan hun
ziel uit het
Evangelie
wordt
geopenbaard
en
geschonken!

geen van Paulus gesproken werd, wijst op: luisteren naar woorden van vermaan.
Christus is de weg, niet een weg, maar de Weg, de enige Weg, de volkomen gebaande Weg! Hij is de Ladder Jakobs!
Wanneer Christus Zichzelf proclameert als de Weg, stond Hij voor de ingang van Zijn lijden, voor de poort des doods. Hij heeft de schulden der Zijnen op Zich genomen en de last van de eeuwige toorn Gods gedragen. Hij is tot een vloek geworden, daarom moest Hij de kruisdood sterven. Zo heeft Hij Zijn offerande gebracht. En wanneer Hij het "Het is volbracht" heeft uitgeroepen, ja de dood is ingegaan tot betaling van de zondeschuld, dan is in Hem de weg tot de verzoende gemeenschap met de Vader ten volle ontsloten! En dat voor zulken, die door ontdekkende genade moeten bekennen, tijdelijke en eeuwige

straffen verdiend te hebben, ja, de eeuwige rampzaligheid.
Ziet, zulken krijgen een Borg nodig en... innig lief, wanneer Hij aan hun ziel uit het Evangelie wordt geopenbaard en geschonken! O, hoe ruim is die weg! Daarom kon de apostel schrijven in de Hebreënbrieff (hfdst. 10:21): "Dewijl wij dan, broeders vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heilighdom door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, en dewijl wij een grote Priester hebben over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs".
Op deze Weg zal geen zondaar verkeerd uitkomen. Deze weg heeft nog nooit iemand misleid. Alle wegen buiten Christus lopen uit op het eeuwig verderf.
Maar - en daarop komt het voor

u en mij aan - die enige Weg moet **bewandeld** worden! Zijn we daarom al op die weg gebracht! Kennen we deze weg? Daartoe is noodzakelijk het deelachtigmakende werk van Christus door de Heilige Geest. Want ook ten deze is Christus de Weg! Hij is de Weg, vanwege Zijn verhoging aan de rechterhand Zijns Vaders. Hij heeft immers alle macht gekregen in de hemel en op de aarde! Hij heeft de belofte des Vaders verkregen en Zijn Geest uitgestort. Door die Geest woont en werkt Hij in Zijn kerk, brengt Hij zondaren op de weg des levens, waarvan Hij het fundament is, omdat Hij Zelf... de Weg is. Door die Geest wordt de zondaar tot Christus gebracht en door Christus ... tot de Vader! "Niemand komt tot de Vader dan door Mij". Dit wordt door de onderwijzing des Geestes in de weg des geloofs geleerd. Daarom zijn de oefeningen des geloofs zo noodzakelijk. Hoe meer men ontdekt wordt, hoe meer Christus noodzakelijk en dierbaar wordt, ja zo algenoezaam als de Weg, als de enige en volkomen Weg!
Dan begeert men geen andere weg meer. "Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf!" "Ik ben de Weg". In Zijn vernedering, in Zijn verhoging! Ook als Profeet, Hogepriester en Koning! Hoe groot wordt Hij voor het zielsoog als Profeet bij het zien en erkennen van eigen dwaasheid; hoe groot als enige Hogepriester bij het beleven van de smartelijke ervaring, de schuld dagelijks groter te maken. Hoe groot en heerlijk wordt Hij als de grote Voorbidder voor het aangezicht des Vaders... voor een biddeloos en dankeloos volk in zichzelf. Hoe verheven als Koning... voor een in zichzelf hulpeloos en machteloos volk! Ja, het is de moeite waard op die weg gebracht te worden. Want die weg misleidt niet, zeiden we. O, rusten we niet, maar leren we ons benaastigen om die Weg te kennen en te bewandelen. Smee de Heere, dat Hij u op die Weg brenge! Het is nog het heden der genade! "De goddeloze verlate zijn weg en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner ont-

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Johannes 14:6a 'Ik ben de Weg' van wijlen ds. H. van Leeuwen. Ds. Tanis behandelt DL 2 art. 3 "Weer de leer". In de rubriek van ds. P. Roos treft u een weergave van zijn brief aan, die hij aan premier Rutte heeft geschreven. Ds. M.A. Kempeneers behandelt Daniël 2:28. Ds. K. Hoefnagel schrijft over de hoofdbedekking van de vrouw. Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Job 8:13 'De geveinsde huichelaar in zijn verwachting bedrogen.' Er wordt opnieuw aandacht besteed aan het boek van Jonathan Edwards 'Religieuze gevoelens.' Tenslotte nog één boekbespreking.

Ontmoetingsdag

D.V. zaterdag 14 september in de Chr. Geref. Kerk op Urk, Almerelaan 1a. De Heidelbergse Catechismus zal centraal staan omdat dit belijdenisgeschrift 450 jaar geleden is verschenen te Heidelberg en nog niets van zijn betekenis heeft verloren. 's Morgens zal ds. A. van Heteren spreken over 'troost' en zal ds. A.J.T. Ruis spreken over 'ellende'. 's Middags zal ds. W.E. Klaver spreken over 'verlossing' en ds. K. Hoefnagel over 'dankbaarheid.' Aanvang morgensamenkomst is half 11 en aanvang middagsamenkomst is 2 uur. We hopen weer vele bekenden te ontmoeten. Het is een goede zaak elkaar te spreken, de zorgen ook over het kerkelijke leven te delen. Ook in onze tijd gaat de Heere nog door met Zijn werk, ook in onze kerken. De Heere verbindt Zijn zegen aan deze dag tot eer van Zijn Naam.

Sterven prins Friso

We leven mee met ons koninklijk huis waar een lege plaats is gekomen door het sterven van prins Friso op de leeftijd van 44 jaar. In februari 2012 kreeg de prins een skiongeluk waardoor hij in coma geraakte. We denken bijzonder aan zijn vrouw Mabel en de twee kinderen, maar ook aan prinses Beatrix. Moge de Heere hen en anderen sterken en geven dat beleefd mag worden hoe vergankelijk we zijn en dat we aan het einde van het aardse leven door de Heere geoordeeld zullen worden. Gods Woord zegt immers: 'Het is de mens gezet te sterven en daarna het oordeel.'

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal in verband met de vakantietijd D.V. dinsdag 17 september 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 5 september.

AvH

fermen, en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk!"

Jes. 55:7.

"Ik ben de Weg". Christus draagt al de Zijnen met al hun moeilijkheden en lasten. Op Hem leunen de, zullen zij niet bezwijken. De

Godsstad, het nieuwe Jeruzalem komt in het zicht. "Ik ga heen, om u plaats te bereiden". O, welk een zaligheid wacht dat pelgrimsvolk, dat hier als gast en vreemdeling verkeert! Dáár zijn ze... thuis, voor eeuwig!

Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij 't hebt gedaan.

H. van Leeuwen

Ambtelijke praktijk

DL 2, art. 3

Weer de leer

De leer

Elk hoofdstuk van de leerregels heeft een aanduiding. Daarin wordt aangegeven waarover het gaat in het hoofdstuk. Nu wordt in elk hoofdstuk een deel van de leer behandeld. Opvallend is het woord 'leer'. Daar dienen we als gereformeerden acht op te geven. Dit mag niet verdwijnen. De tijdgeest die in de kerken en gemeenten doordringt spreekt er anders over. Een nieuwe tijd met een vernieuwd of nieuw denken. Wat oud is, is nabij de verdwijning. De leer op zich doet het niet meer. Bijzonder niet door geschriften. Ja, wie kent ze nog? Wanneer er een generatie de toon zet, met geen enkele of weinig kennis van de Bijbelse leer vervat in de drie formulieren van enigheid, dan komt er een uitgeholde kerk of zuil met menselijke vulling. In het Ref. Dagblad van maandag 22 juli j.l. stond een verslag van de internationale conferentie te Heidelberg. Gehouden in verband met het 450 jarig bestaan van de Heidelbergse Catechismus. De Amerikaanse presbyteriaanse predikant dr. J. Payne, hield een lezing over de genademiddelen in de catechismus. Dr. Payne heeft ondermeer gezegd: God heeft in de Bijbel niet alleen de boodschap van het Evangelie gegeven, maar ook de manier waarop deze gebracht moet worden. Dr. Payne hekelde 'de zelfgekozen middelen' die in de kerk opgeld doen. Om de kerk te laten groeien dient de kerk wat aantrekkelijker en relevanter te zijn. Ruimte dient er te zijn.

Praiseband, klassieke muziek, drama en anekdotische preken. Met nadruk zei dr. Payne: Volgens de catechismus werkt de Heilige Geest het geloof door de prediking en versterkt Hij het door de sacramenten. Dat geeft een groot gewicht aan de kerkdienst. In de vorige eeuw zei een gezaghebbend predikant: Het gaat in de dienst om de prediking: uitlegging en toepassing van het Woord. Opkomend liturgisme, waarbij allerlei instrumenten gebruikt worden, lijkt het te doen, maar het is voor een tijd en de gemeente drijft weg van de leer der Schriften. De gemeente verarmt of verschraalt geestelijk wanneer van de preekstoel alleen maar wordt benadrukt: dit moet kunnen of daar moet het komen. Er kunnen wat stereotype opmerkingen gemaakt worden die de gedachte opwekken van goede rechtzinnigheid. Er dient geluisterd te worden naar Schrift en belijdenis wat de tekst als onderwijs geeft. Schrift en belijdenis geven genoeg stof. Er kunnen ook Bijbelgetrouwe verklaringen bij het onderwijs betrokken worden. In de behandeling van de leerstukken in de Dordtse Leerregels wordt geen starheid ontdekt, noch haarkloverij. De Leerregels laten spreken wat de Schrift zegt. Onderwijzend. Op de juiste wijze wordt de dwaalleer weerlegd als afwijking van de Schrift. Dit laatste heeft tot doel terechtwijzing en wederkeer.

Genoegzaam Offer

Dit alles wordt ook gezien als het

gaat over Jezus Christus. In art. 3 wordt beleden de genoegzaamheid van de offerande van Christus. Welk een getuigenis wordt gegeven van Zijn dood. Die dood is de enige en volmaakte offerande. Op het bijvoeglijk naamwoord 'enige' valt nadruk. Er is buiten Hem niemand noch iets wat de schuld kan wegnemen. Onbetaalbaar is de schuldrekening. Die rekening legt God de Heere als Schuldeiser voor ons neer. Bij aanvaarding van deze werkelijkheid, namelijk de schuldrekening van de eisende Rechter, gaan we het hoofd buigen voor de rechtvaardige eisende Heere. Zo Gij Heere de ongerechtigheden gadeslaat, Heere wie zal bestaan? Maar het oog blijft niet alleen gericht op de schuld en de eisende Heere. Smekend gelovig vestigt zich het oog op het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Aan Zijn Borgstelling, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid, Zijn dood, klemt men zich vast en dat niet tevergeefs. Want Hij heeft gezegd: Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen (Joh. 6:37). Laat dit rijk gehoord worden in prediking en gesprek. Dan leeft wat de vaderen hebben beleden in de rijke toevoeging: De dood van Gods Zoon is ook volmaakte offerande. Zijn volkomenheid als offer heeft Jezus Zelf beleden aan het kruis. Met grote stem deed Hij het 'Het is volbracht' horen. Het doel is bereikt. Door God de Vader werd dit Zelf verzegeld. Op het triomfwoord van Jezus verichtte de Vader een daad. Een heilsdaad. Het voorhangsel scheurde van

*De gemeente
verarmt of
verschraalt
geestelijk
wanneer van
de preekstoel
alleen maar
wordt
benadrukt: dit
moet kunnen
of daar moet
het komen.*

Met
overtuiging
spreekt Jezus
over Zijn
schapen als
Zijn eeuwig
bezit.

boven tot beneden. Radicaal midden door. Wat een prediking! Wat een boodschap! Wat een verkondiging! Maar wordt dit niet verduisterd door wat er verder in het artikel staat? De dood van Gods Zoon is van oneindige kracht en waardigheid, overvloediglijk genoegzaam tot voldoening van de zonden van de ganse wereld. Roept deze formulering geen misverstanden op of wordt er geen ruimte gegeven voor de algemene verzoening, namelijk dat Christus voor allen gestorven is? Tot die conclusie kan men komen, maar dan wordt er geen recht gedaan aan de belijdenis. De vaders komen door hun belijden niet in strijd met het Woord. Hun belijden vertolkt het Woord. Allereerst wordt door hun spreken de Remonstrantse dwaling weerlegd. De Remonstranten leerden dat door Jezus' offer de mogelijkheid er is dat iedereen verlost kan worden. Maar die verlossing is afhankelijk van de daad van de mens. Hij

moet komen tot de daad. Wanneer we dit op ons laten inwerken, dan is Jezus niet verzekerd van de grootte van de schare die zalig wordt. Maar wat zegt Zijn getuigenis? Met overtuiging spreekt Jezus over Zijn schapen als Zijn eeuwig bezit. Ook zegt Hij dat Hij heen werkt naar de completering van Zijn kudde. Johannes 10 is een rijk hoofdstuk. Maar het staat niet los van Zijn lijden en sterven en dood. Daardoor alleen is realisering van Johannes 10 mogelijk. Het lijden, sterven en de dood van Jezus Christus mogen we niet onderschatten. Terecht staat in art. 2 dat Jezus Christus voor ons of in onze plaats zonde en vervloeking aan het kruis is geworden. Wanneer oprecht beleden wordt wat we verdiend hebben, dat we strafwaardig zijn, wordt het wonder groot en rijk dat de dood van de Zoon een onuitputtelijke bron is, waaruit voortdurend voortkomt verzoening, vergeving, leven en eeuwige zaligheid. En daardoor gearri-

veerd? Nee. Wel op het ware leven gericht. Biddend. Verwachtend.

Als 'k eens van d'aarde scheide
Och wijk niet van mij.
Als ik dan de doodsnik beide
Och sta dan aan mijn zij!
En wordt mijn strijd het bangste
Laat dan in angst en pijn
Uw doorgeworsteld' angste
Mij tot vertroosting zijn!

Verschijn dan aan mijn sponde
Schenk laaf'nis in mijn nood!
Wijs m'in mijn laatste stonde
Op Uw verzoeningsdood!
'k Houd dan in stervenssmarte
Den blik naar 't kruis gericht
En klem dat vast aan 't harte
Zo valt het sterven licht!

Oude verzen. Maar de inhoud is niet verouderd.

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

Mazelen

In reactie op de oproep van premier Rutte aan de predikanten van de Biblebelt in verband met de mazelen vond ik een goede aanleiding om ook van onze kant zijn aandacht te vestigen op andere belangrijke zaken, die in Nederland vragen om een oplossing. Ik laat de brief hieronder volgen.

Op andere
terreinen
sneuvelen
er dagelijks
misschien wel
vele tientallen
jongeren.

"Als predikant heeft het mij bijzonder aangesproken dat u zich gewend hebt tot de predikanten in de Biblebelt. Dat is voorzover mij bekend, nooit eerder gebeurd. U toonde bijzondere zorg voor kinderen uit die streek van ons land en hun ouders.

Uw oproep heeft mij persoonlijk nadrukkelijker betrokken bij het politieke leven in Nederland. Ik mocht wel hopen dat uw betrokkenheid bij de kerk en met name bij de Refogroepen in Nederland even groot is.

U weet zich verantwoordelijk voor alle kinderen en alle groeperingen binnen ons volk. Dat is een normale zaak. Uw lijntje naar de kansels van ons land is echter wel

een verrassend gegeven. Daaraan ontleen ik ook de vrijmoedigheid om van mijn kant contact met u te zoeken.

Uw oproep heeft bij mij wat losgemaakt. Ik ben over de zaak dieper gaan nadenken.

Eigenlijk is het al voldoende als ik naar u toe precies hetzelfde zou zeggen als wat u zegt. Heer Rutte, denk om de belangen van ons volk, van kinderen en ouderen, van armen en rijken, van goede en slechte onderdanen.

Ik doe dat omdat ik vanuit mijn optiek vragen heb bij uw werkelijke bewogenheid. Datzelfde moet ik ook tegen mijzelf zeggen. Zijn wij werkelijk bewogen en begaan

met het lot van onze jeugd? Ik beperk mij nu tot die groep van Nederland.

Er gaan momenteel heel wat meer virussen rond, die jonge mensen met een veelbelovende toekomst, te gronde richten. In de mazelencrisis zijn er tot nu toe nog geen doden gevallen. Op andere terreinen sneuvelen er dagelijks misschien wel vele tientallen jongeren. Het drankvirus waart rond en u treft als overheid gepaste maatregelen waarvan we hopen dat deze een gunstige uitwerking zullen hebben. Als ik denk aan de invloed en de gevaren van drugs, liggen de zaken al een stuk moeilijker. We zijn er getuige van hoe u probeert vat te krijgen op deze

problematiek. De honderdduizenden die de vele festivals bezoeken, krijgen ermee te maken en raken eraan verslinderd. Dat heeft grote gevolgen. U als overheid tilt daar gelukkig zwaar aan.

Helaas moet ik constateren dat u op andere terreinen er minder in slaagt om onze jeugd te behoeden voor allerlei verkeerde en gevaarlijke smetten. Geweldfilms met bloed op het beeldscherm en grove of verfijnde seksuele uitpattingen zijn heel alledaags en normaal. Vanuit de gedachte dat ieder mens moet kunnen kiezen en dat ieder autonoom is om zelf te bepalen wat goed en slecht is. U propageert dat er offers gebracht moeten worden op economisch terrein en dat is een gedachte die niet weersproken kan worden. U bent daar zelf heel diepgaand van overtuigd. Hier speelt geen zelfbeschikkingsrecht, en terecht. Het moet gewoon. Gaat het om immateriële offers, dan ziet u daarin wel een bedreiging voor de menselijke vrijheid om te kiezen. Klopt dat eigenlijk wel? Recent hebben we een voorbeeld gezien van een premier die zo maar in deze autonome wereld oproept de vele porno-getinte programma's en films te weren. Met het bekende gevolg dat de mondige mensheid ach en wee roept en zich bedreigd weet in zijn vrijheden. Ik moet echter eerlijk en objectief vaststellen dat de oproep van premier Cameron heel wat meer hout snijdt dan de uwe inzake de mazelen. Porno is een oneindig veel grotere bedreiging dan het mazelenvirus. Porno- invloeden, losbandigheid en seks-perversie maken dagelijks vele, vele huwelijken stuk; talloze echtscheidingen zijn daarvan het verdrietige gevolg. Meestal zijn de kinderen daar de dupe van, zo lijkt het. Maar evenzeer gaan zij die dit betreft, de gescheiden mannen en vrouwen, in zulke processen door diepe dalen heen. Kinderen die dit meemaken, zijn hiermee voor hun leven gestigmatiseerd. Hopelijk wilt u ook om het belang van kinderen denken als het gaat om deze gevaren.

Hoe heilzaam, hoe verheven klinkt hier bovenuit dan het vermaan van Gods Woord om rein te leven en te handelen? De oplossing die de Bijbel ons op dit punt aanreikt, is van primair belang; deze betaamt alle mensen. Leest u het huwelijksformulier maar eens, wat wij in huwelijksdiensten standaard de jonge mensen voorhouden. Beste heer Rutte, gaat u op dit terrein ook eens te rade bij de dominees. Nee, niet omdat deze anders en beter zijn; ze kunnen echter meer weten dan alleen datgene wat de wet van Nederland zegt. De barsten en de breuken lopen pijnlijk door onze samenleving. Waarom steekt de overheid zo weinig energie in de waarden en de veiligheid van het gezin? Spoort u ons ook op dit terrein dringend aan om deze zedelijke standaard hoog te houden. Als het een kan, kan het ander ook. Zeker, het zou voor u helemaal verkeerd uitpakken, want u zou heel wat tegenstand oproepen. Maar is de zaak het niet waard? En hangt onze inzet af van de toejuichingen van mensen?

We hebben de bekende oproep in Gods Woord: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan de mensen. Het is niet alleen een wet, maar het is de levende God, die dit zegt. Blijkens berichtgeving gelooft u daarin. Ik mag u wel ernstig vragen om u deze God voor ogen te stellen. De Bijbel gaat niet uit van de mondige mens, die autonoom zelf beslissen kan. Ik begrijp wel dat u niet voor ons allemaal in alles kunt beslissen. Ieder mens heeft zijn eigen verantwoordelijkheid. Maar binnen de grenzen van de menselijke individuele verantwoordelijkheid heeft de overheid toch een taak. Op veel terreinen laat u het niet aan mensen over om zelf alles te regelen en te bepalen. Blijkbaar kunnen of willen mensen hun verantwoordelijkheden niet nemen, als het hen zo uitkomt. De beste wijsgeren uit de geschiedenis hadden niet zoveel vertrouwen in de goede wil en de normen van de mens. Ze benaderden daarmee heel dicht de mensvisie van de Bijbel. Dat

mensbeeld ziet er niet zo best uit. Is het niet waar dat ons verstand radikaal verduisterd is en dat onze wil verkeerd gaat? Gelukkig zijn er heel veel goede uitingen en bewijzen dat mensen in staat zijn tot goede keuzes. Maar als het er op aankomt en als het verkeerd wil gaan, is geen mens geneigd tot het goede, volgens het woord van Jezus. Daarom wilde Hij met Zijn sterven het radikaal goed maken voor mensen die hopeloos verstrikt zijn in de klemmen en de valkuilen van het kwaad. Wie Hem zo leert kennen en persoonlijk en existentiële deze bevrijding en verzoening met God mag beleven, alleen die mens krijgt nieuwe krachten om het goede te zoeken. Wie in Christus is, die is een nieuw schepsel.

Ik begrijp dat u als politicus meer te maken hebt met het wetboek van ons land, dan met de Bijbel als Gods Woord. Maar stoelt de oorspronkelijke wetgeving niet in grote delen op de wet van God? Het Ius Romana heeft Bijbelse wortels. Waarom zou het niet kunnen gebeuren dat u ons als predikanten opriep om deze wet hoog te houden in de gemeenten? In ieder geval roep ik u op om dat te doen binnen de grenzen en de marges van ons politieke bestel, zoals bijvoorbeeld in Engeland gebeurde. Beteugel de invloeden van de duisternis, zoals we de gevolgen van een dijkdoorbraak zo klein mogelijk proberen te houden. Denk aan koning Boudewijn, die een bepaalde wet niet kon en wilde ondertekenen.

We moeten constateren dat de door u gepropageerde en beleden vrijheid geleid heeft tot losbandigheid. Haren, Hoek van Holland, Feyenoord enz. enz. Waar loopt het op uit? Welke invloed kan hier uitkomst bieden? In feite kan de God van levenden en doden dat alleen. Maar hoe denkt u zichzelf eens te verantwoorden als deze God u vraagt wat u met uw roeping gedaan hebt? Dat kunt u niet en dat kan ik ook niet. En daartoe hebben we nu Jezus Christus als Redder én Wetgever nodig.

Het ging over de kinderen. Ik hoop dat in het verlengde van uw

Waarom steekt de overheid zo weinig energie in de waarden en de veiligheid van het gezin? Spoort u ons ook op dit terrein dringend aan om deze zedelijke standaard hoog te houden. Als het een kan, kan het ander ook.

En als we het
toch over het
kind hebben,
dan zijn er
vraagtekens te
plaatsen bij het
onderwijsbeleid,
zoals u dat
voorstaat.

oproep ook zal volgen het voornemen om de strijd aan te binden tegen vele anderen vormen van mensonterende en zedenondermijnende praktijken. Bewogen met het kind? Beseffen wij werkelijk echt dat dagelijks ontelbaar veel kinderen, als een schoon en heerlijk borduurwerk, in stukken worden verknipt door onze medische hulpverleners? Mazelen en.... abortus? Uw hulp aan een moeder in verwachting komt maanden te laat. Zou de oproep aan jonge mensen niet heel wat moord en doodslag kunnen voorkomen als hen geleerd werd zuiver om te gaan met zaken als seks? U neemt heel veel (goede) maatregelen, waarom op dit terrein zo terughoudend?

En als we het toch over het kind hebben, dan zijn er vraagtekens te plaatsen bij het onderwijsbeleid, zoals u dat voorstaat. Onze kinderen moeten meer vertrouwd raken met het verschijnsel homoseksualiteit. Dat brengt ongetwijfeld verstoring in de kinderziel. In de natuur zien zij nergens wat u voorstaat. De natuur kent de wet dat er geen kinderen kunnen zijn zonder de man/vrouwcombinatie. U wilt, zoals we recent lazen, er in deze tijd van tekorten, 800

miljoen euro aan besteden om de kinderen een tegennatuurlijk beeld bij te brengen. Ontwikkelen zij zich op de normale manier, dan roept dit frictie bij hen op. Naar aanleiding van een artikel in Elsevier over homorechten, kwam er een sprekende overvloed van afkeurende reacties over de manier waarop deze zaak in ons land aan de orde wordt gesteld en ook wordt afgedwongen. In de boezem van ons volk leven deze zaken veel minder dan in Tweede Kamerkringen. U wekt de indruk met een propagandaslag bezig te zijn, om de natuur te veranderen. Kerken hebben, als het goed is, geen moeite om de homoseksuele mens, als hij dat werkelijk is, volkomen te accepteren als mens in volle rechten. In dat opzicht hebben we allerlei lessen ter harte moeten nemen. Dat was nodig. Uw bemoeienis was in dat opzicht gerechtvaardigd. Maar als u de homopraktijken wilt indoctrineren, gaat dat te ver. U wekt echter heel duidelijk wel die indruk.

Zo kijk ik aan tegen uw bemoeienis met het kind. Het is mooi dat u hen medisch wilt beschermen, als daar werkelijk reden voor is. Maar trekt u die lijn nog eens ver-

der door en breidt uw bemoeienis uit in de goede zin van het woord. Bescherm onze kinderen tegen de vele geestelijke gevaren die hen bedreigen.

Ziet u deze brief niet als een negatief vertoon van kritiek op de overheid. Juist in onze gemeenten leeft waardering voor de overheid. De meeste predikanten bidden elke zondag voor u als overheden. We zijn de overheid heel veel dank verschuldigd. Maar niet alleen de vrijheid van meningsuiting, ook en vooral de waarden van het geloof in Christus vormen de drijfveren om uw oproep op deze wijze te beantwoorden.

Ik heb hierboven enkele symptomen genoemd van afwijkend of doorgeschooten overheidsbeleid. Er zou zeker meer te noemen zijn. Maar dit is genoeg om verder over na te gaan denken.

Ik wens u de zegen van God toe bij al uw arbeid. Het zou mooi zijn als u een reactie gaf op deze brief. Als dat niet kan, dan hoop ik dat we echt gaan merken in uw beleid, dat de bakens verzet worden in de goede richting”.

P. Roos

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 2:28

‘Maar er is een God in den hemel, Die verborgenheden openbaart...’

Één van de leerlingen van de bekende kerkvader Aurelius Augustinus (354-430) vroeg aan hem: ‘Vader Augustinus, wat is de eerste vrucht van genade?’ Hij kreeg het antwoord: ‘Ootmoed, mijn zoon’. ‘Wat is de tweede vrucht? Ootmoed, mijn zoon. Maar wat is dan de derde vrucht?’ En weer hetzelfde antwoord: ‘Ootmoed, mijn zoon!’ ‘Ootmoed, ootmoed, ootmoed’.

Ootmoed. Dat is het tegenovergestelde van hoogmoed. Wie *hoog-*

moedig is, die denkt groot van zichzelf. Die vindt zichzelf belangrijk en staat graag in het middelpunt. Wie *ootmoedig* is, denkt klein van zichzelf. Die is nederig en staat niet graag op de voorgrond. En dat is een vrucht van genade. Wie dat van de Heere heeft gekregen, die kan daar niet trots op zijn en groot mee worden.

En dat zien we hier ook bij Daniël. Diepe ootmoed. In hoofdstuk 2 wijst Daniël meer dan eens van zichzelf af. Onder andere in vers 27 en 28. En hij zegt het eerlijk tegen Nebukadnezar, dat als God hem die droom niet had geopen-

baard, hij het ook niet had geweten. Geen mens kan die verborgenheden weten, zo zegt hij. En daarmee toont Daniël dat hij met de genade van God niet groot is geworden. Hij zet zichzelf niet in het middelpunt, integendeel. Heel klein en heel ootmoedig wijst hij van zichzelf af. *Er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart.* Daniël heeft niets van zichzelf. En datgene wat hij heeft, dat heeft hij alleen maar ontvangen. En als hij hier roemt, dan roemt hij in de Heere alleen.

En dat is de ware dankbaarheid. Een kind van God kan met de wel-

daden die hij ontvangt niets worden. Een kind van God kan met genade nooit groot worden. Hij kan er nooit mee in het middelpunt staan. En als dat wel gebeurt, dan klopt er iets niet. Genade maakt niet groot. Het maakt niet hoogmoedig en opgeblazen. Het maakt juist klein en ootmoedig. Genade houdt ons aan de grond. Vanzelfsprekend, want genade is niet voor vrome mensen. Genade is niet voor hoogbekeerde mensen. Maar genade is er voor zondaren, en voor goddelozen. En hoe meer dat we dat gaan inleven, dat we goddeloos zijn en dat ons hart verdorven is, hoe kleiner we van onszelf gaan denken. En daartegenover hoe groter God wordt en hoe hoger dat we de genade van God gaan prijzen. Daniël beleeft dat hier. 'Koning, ik weet het ook niet. ik ben in mijzelf niets, ik weet niets, maar er is een God in de hemel die verborgenheden openbaart. *Soli Deo Gloria. God alleen de eer!*'

In dat licht begrijp ik ook helemaal niets -echt helemaal niets- van de histerie die er is als de paus een land bezoekt. Onlangs nog weer in Brazilië. Als een popster wordt hij verafgood. 'Hij is ons idool!' zo zei een jonge vrouw uit Frankrijk. Ons idool, nota bene! Dat is een Grieks woord, dat

'afgod' betekent. En zo laat de paus zich ook vereren. Ondanks zijn nederige woorden en daden ontkomt hij daar kennelijk niet aan. Maar heel die paapse afgoderij staat zo haaks op de ootmoed als vrucht van genade! Al moet ik er wel direct bij zeggen dat ook wij in onze gezindte onze 'pausen' hebben. Als je ziet hoe sommige dominees vereerd worden, dan is dat in wezen hetzelfde. Toch? Sommige biografieën (levensbeschrijvingen) zijn niet anders dan *hagiografiën* (heiligenbeschrijvingen). Laten we daar niet aan meedoen. Niet actief en ook niet passief. Ik geloof trouwens ook niet dat als je nu mag weten, dat de Heere je genade heeft gegeven. Dat de Heere in gunst op je heeft neergezien. Zou je dan willen dat jij daarvoor de eer ontvangt? Zou je dan willen dat jij in het middelpunt komt te staan? Zou je dan willen dat de mensen met eerbied jouw naam noemen? Zou je dan willen dat de mensen tegen jou gaan opkijken? Als dat zo is, als je dat mooi vindt om gezien te worden, en gehoord te worden, en geprezen te worden, dan zou ik het nog maar eens nakijken. Want dat is niet uit God, maar dat is uit het vlees. Genade wil klein maken en klein houden. Maar het vlees wil groot worden en belangrijk zijn.

Leer het van Daniël, en van Paulus: *wie roemt, die roeme in de Heere. Want wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?* De Heere is het zo waard, dat er goed van Hem wordt gesproken. Hij heeft immers Zijn goedertierenheid bewezen? Zou hij daar dan niet voor gedankt mogen worden?

Dat zal trouwens ook zo zijn in de hemelse heerlijkheid. David zegt in psalm 72: Niet mijn naam, maar Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen. En Paulus zegt in Romeinen 11:36 *Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid.*

Is dat ook jouw verlangen? Om straks eeuwig God groot te mogen maken? Gun je de Heere het ook zo, dat Hij geëerd en geprezen zou worden? Heb je er ook zo'n zin in gekregen om eeuwig te zingen van Gods goedertierenheden? Dan zul je hier op aarde de eerste tonen van dat nieuwe lied al leren. En dan zit je niet hoog in de boom, zoals de zangvogels. Maar dan lig je in het stof, zo lees ik in psalm 65.

*Zij juichen elk op zijne wijze;
Uw eer klimt uit het stof;
Zij zingen Uwen naam ten prijze,
Uw goedheid en Uw lof.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

*Genade houdt ons aan de grond.
Vanzelfsprekend, want genade is niet voor vrome mensen.
Genade is niet voor hoogbekeerde mensen.*

Vragenrubriek

De hoofdbedekking

Ik meen dat het al een vijf- of zestal jaren geleden is dat ik dit artikel voor ons blad geschreven heb. Maar opnieuw werd me de vraag gesteld of ik iets wilde schrijven over "het hoedje in de kerk". Misschien dat ik daarom maar gewoon hetzelfde artikel plaats. Ik denk maar zo: dezelfde vraag – hetzelfde antwoord! Ik hoop dat het duidelijk is en zo niet dan hoor ik het graag.

"Nu, vooruit dan maar. Dan zal ook ik maar weer eens wat schrij-

ven over het hoedje in de kerk. Het is al enige tijd geleden dat daar een vraag over werd gesteld. Ik had toen niet zo veel zin om er op in te gaan. Tot even later ongeveer dezelfde vraag werd gesteld: wat staat er nu in 1 Korinthe 11? Daarna kreeg ik een berichtje van een vrouw die lange tijd recalcitrant geweigerd had met gedekt hoofd de eredienst bij te wonen, maar die dat nu anders was gaan zien. Ook kreeg ik een vraag of de vrouw ook thuis met gedekt hoofd moet bidden. En of de op-

dracht het hoofd te dekken alleen geldt voor getrouwde vrouwen. De vraag wordt soms ook wel verlegd gesteld. Zo in de trant van: nu ja, het is dan wel geen "hoofdzaak", maar toch wil ik graag weten hoe we er nu over moeten denken. En dan zijn er ook nog de wanhopige moeders die met onwillige dochters te maken hebben. Om tenslotte van de altijd weer terugkerende vraag op catechisatie maar te zwijgen: waarom moet een vrouw bij ons een hoed op? In die en die kerk hoeft dat niet hoor!

*Maar in
Gods huis
verschijnen we
in feestkledij.
Of is de
zondag geen
feestdag?
En op de
wekelijkse
feestdag
moet Gods
eer gezocht
worden, ook
dat.*

Laten we eerst 1 Korinthe 11 eens lezen. Paulus behandelt in dit hoofdstuk twee zaken, die het gemeentelijke leven aangaan. Het gaat hem dus niet om een situatie aan de keukentafel, maar om onze aanwezigheid in het huis van God. Allereerst wordt gewezen op het feit dat de vrouw in de man haar hoofd heeft. Net zoals de man in Christus zijn Hoofd heeft en Christus in God Zijn Hoofd heeft. Het gaat hier niet om de plaats van man en vrouw in het huwelijk, maar om de plaats van man en vrouw in de gemeente. De man is dus het hoofd van de vrouw. De man en de vrouw die God vrezen, zijn beide kinderen van God en zijn beide als het ware bekleed met Christus. Als het gaat om Christus heilswerk deelt zowel de vrije als de slaaf, de Jood als de Griek, en de man als de vrouw daar ten volle in. Zie daarover Galaten 3:26-29. En toch heeft iedereen zijn en haar eigen plaats. Meester Filémon en slaaf Onesimus waren beide kinderen van God en deelden beide in het volle heil in Christus. Maar Paulus zegt niet tegen Onesimus, dat hij daarom niet meer terug hoeft naar zijn meester. Paulus vraagt Filémon zijn slaaf aan te nemen, niet meer alleen als slaaf, maar ook als broeder in de Heere. Ze behielden echter de plaats van meerdere en mindere. Zo hebben mannen en vrouwen hun eigen plaats. Dat verschil van plaats moet in de godsdienstige verrichtingen in het midden van de gemeente uitkomen, zo vervolgt de apostel. Door haar hoofd te bedekken moet duidelijk worden dat de vrouw in de man haar hoofd heeft en dat ook erkent! Zo heeft God het gewild en dat moet de vrouw nu ook willen. De engelen zien er op toe, hoe men zich in de eredienst gedraagt, zegt Paulus in vers 10. God op Zijn geduchte troon is heilig en de serafijnen rondom Zijn troon zijn ook heilig. En toch is er verschil. De serafijnen bedekken zich daarom met hun vleugels en erkennen God zodoende als hun Hoofd. Wat wordt bedoeld als de apostel de hoofdbedekking “een macht” noemt? Het woord macht be-

tekent bevoegdheid. De vrouw heeft niet alleen de plicht om haar eigen plaats in te nemen, maar ook de bevoegdheid. Zij krijgt niet minzaam van de man een (lagere) plaats aangewezen, maar ze krijgt een eigen plaats van Christus aangewezen! En als Christus je een plaats wijst in Zijn Koninkrijk, is dat altijd een ereplaats. Ook de vrouw is lid van de gemeente van Christus en krijgt zo de bevoegdheid om de Heere te dienen op haar eigen plaats. Dat we bij hoofdbedekking niet aan lang haar hebben te denken, moet duidelijk zijn, alleen al op grond van vers 5. Zijdelings willen we er even op attenderen dat de Schrift het als lelijk bestempelt, als een vrouw kort haar heeft. Natuurlijk kunnen we ook gaan twisten over de vraag: wat is lang en wat is kort? Maar zien we vandaag de dag niet duidelijk dat men het door God gewilde onderscheid tussen man en vrouw aan het uitbannen is? Man en vrouw gelijk! En dat komt uit in kleding en haardracht. Ik wil niet wettisch zijn, maar ik wil nog minder tegen de Heilige Schrift ingaan. En de haat tegen de orde die God ons voorschrijft, is de drijfveer van het emancipatiestreven. Maar, zo wordt wel gezegd, moet het dan persé een dure hoed van 150 euro zijn? Iemand zei: een hoofddoekje is toch ook goed? Nou, een hoofddoekje is goed als moeder op een winderige dag de straat oversteekt om de krant bij de overburen te brengen. Maar in Gods huis verschijnen we in feestkledij. Of is de zondag geen feestdag? En op de wekelijkse feestdag moet Gods eer gezocht worden, ook dat. Als we er een pronkvertoning van maken, een kleding- of een hoedenshow, dan hebben we alleen onze eigen eer maar op het oog. Als je nou zo arm bent als die Roemeense christin, dan kun je die hoofddoek wel verklaren. Maar als je gerust 500 euro voor een week vakantie uitgeeft, hoeft de hoed die je in Gods huis draagt geen lorretje van 20 jaar oud te zijn. En dan nog eens wat, en dan stop ik: Als je in de gelegenheid bent om lopend naar de kerk te gaan,

zet je hoed dan thuis al op en loop ermee over straat. Ik weet het wel, als ik hartje zomer naar de kerk toe loop en ik kom mensen in badkleding tegen, op weg naar het strand, dan voel ik me soms wel een beetje lopen. Maar het is de omgekeerde wereld! Als men zich niet schaamt om halfnaakt over straat te lopen, moesten wij ons niet schamen om in feestkledij naar Gods huis te wandelen. Tenslotte: laat het ons er toch vooral om gaan om straks met Paulus “de kroon der rechtvaardigheid” te mogen dragen, de eerkroon! Wat heeft dat niet gekost! Vorige week sprak ik nog iemand die zich verontschuldigde dat ze geen hoed zou dragen in de kerk: ik kan het niet op mijn hoofd verdragen, zo zei ze. Nou ja, dat kan natuurlijk voorkomen! In geval van ziekte of zo. Verder weet ik dat niet zo. Maar ik moest toen wel even denken aan die doornenkroon die ruw op het lieve hoofd van Sions Koning werd gedrukt. De schurken! Ze hebben Hem aan het kruis alles afgenomen, alles! Maar die doornenkroon lieten ze zitten. Ze mochten zich eens bezeren aan die scherpe doornen, weet je. Wat zijn we toch voorzichtig en wat houden we toch veel rekening met onszelf. Maar die ellendige kroon van mijn Meester is de prijs voor mijn erekroon. Ik denk dat ik, mocht mij die eer te beurt vallen, die kroon zal werpen aan Zijn voet! Want Hij is het Hoofd!”

K. Hoefnagel

O, we hebben het te bekennen, met onze ganse ziel: het is hier belaa's nog maar zulk een klein beginsel, gezien bij de maatstaf van Gods heilige volmaaktheid. Maar daar verberge toch niemand zich achter.

*G. Wisse,
De bekering des mensen.*

De geveinsde huichelaar in zijn verwachting bedrogen

‘De verwachting des huichelaars zal vergaan.’ Job 8:13

Het algemene spreekwoord luidt dat schijn bedriegt. Dat geldt veel zaken in het natuurlijke leven. Wie oppervlakkig kijkt, kan gemakkelijk bedrogen worden. Wat mensen betreft bedriegt schijn niet alleen anderen, maar mensen bedriegen ook zichzelf. Het hart van de mens is arglistig en daarom kan men niet zomaar vanuit het uiterlijk over het innerlijk een oordeel vellen. Wie zich door de uiterlijke schijn laat leiden, laat zich meest misleiden. Het is vaak heel anders dan het schijnt. Een huichelaar misleidt niet alleen een ander, maar ook zichzelf. Een huichelaar heeft soms veel verwachting van zichzelf en zijn gelukkig einde. Maar ondertussen wordt hij in die verwachting schrikkelijk bedrogen ten koste van zijn eigen ziel. Bildad de Suhiet legt daar getuigenis van af in de tekst: de verwachting van de huichelaar zal vergaan. Bildad was één van de vrienden van Job. Indien Job oprecht was voor God, zou de Heere hem opnieuw zegenen, maar indien Job niet oprecht was, zou Job ondervinden dat geen huichelaar Gods zegen ontvangt.

Huichelaar

Het hebreeuwse woord voor huichelaar betekent iemand die uiterlijk anders schijnt en zich anders voordoet dan hij metterdaad is. Een huichelaar kan dit doen voor de mensen in burgerlijke zaken, hij kan dit ook doen in godsdienstige zaken voor de Heere. Het grondwoord geeft aan dat de huichelaar onrein is, besmet, werelds en goddeloos. Het drukt de hatelijkheid en de vroeilijkheid van de geveinsde uit.

De huichelaar is het tegenovergestelde van een oprecht mens. Een oprecht mens is uitwendig en inwendig dezelfde. De huichelaar hinkt op twee gedachten. Jakobus spreekt (Jakobus 1:3) van een dubbelhartig man. Er zijn twee soorten huichelaars: een grover en een subtieler soort. Er zijn er die zich erop toeleggen anders te schijnen dan zij zijn. Zij doen alles met een gemaakte vertoning, ze menen er niets van. Zij doen dingen om door de mensen gezien en geacht te worden. Hierbij valt te denken aan de farizeeën uit de tijd van de Zaligmaker. Zij probeerden door een schijn van heiligheid de wereld te bedriegen. Inwendig ontbreekt alle godzaligheid. Er is wel een uiterlijke vertoning van godzaligheid. De Zaligmaker sprak in dat opzicht van witgepleisterde graven: van buiten wel mooi, maar van binnen vol doodsbeenderen en onreinheid. Er valt te denken aan lampen zonder olie, aan dwaze maagden. Deze huichelaars zijn heel druk met het berispen en bestraffen van anderen en het lasten opleggen aan anderen die zij zelf met de vinger niet willen aanroeren. Zij zitten graag vooraan in de synagogen en staan lang te bidden op de hoeken van de straten, zij geven aalmoezen in het openbaar om door iedereen gezien te worden. Zij vertonen een grote nauwgezetheid in het gehoorzamen van de wet. Zij zijn bang voor openbare zonden, maar over de verborgen zonden zijn zij niet bezorgd. Er zijn ook huichelaars die in godsdienstig opzicht alles doen zonder dat het hart erbij betrokken is. Alles wordt uit sleur en gewoonte gedaan. Zulke huichelaars vertrouwen zonder meer op het verrichten van uitwendige zaken. Zij hebben een

gedaante van godzaligheid, maar verloochenen de kracht ervan. Zij naderen tot God met hun lippen, maar hun hart is verre van God. In een uiterlijke belijdenis zeggen zij: ‘Heere, Heere’, maar zij verloochenen Hem met hun werken. Zij zijn huichelaars tegenover God.

Ijdele verwachting

De huichelaar verwacht geacht te worden bij de mensen. Hij verwacht door de mensen geëerd te worden. De huichelaar verwacht er voordeel van te hebben. In de tijd van Hellenbroek moest je lid van de kerk zijn om staatsambten te kunnen bekleden. Judas volgde Jezus om de beurs, om het geld, om zichzelf te kunnen verrijken, terwijl Judas deed alsof hij voor de armen wilde zorgen. Onder de dekmantel van huichelarij worden zonden en gruwelen verborgen. De huichelaar beeldt zich in en verwacht zalig te zullen worden. Dit geldt voornamelijk die huichelaars die alles alleen maar uiterlijk, zonder hart doen. Uiterlijke sleurbelijders verwachten zalig te worden. Maar die verwachting is een ijdele verwachting. Onze tekst zegt immers: de verwachting van de huichelaar zal vergaan. De huichelaar zal bedrogen worden in zijn hoop. Soms worden huichelaars wel geëerd door andere mensen, soms hebben zij in de wereld voordeel, soms kunnen zij zonden bedekken, soms voor een bepaalde tijd, die daarna ontdekt worden en zodat zij hun eer kwijtraken, hun voordeel verliezen en hun zonden niet langer konden bedekken. Zij komen tot schande en lijden schade zoals Judas of Simon de Tovenaar. De verwachting wat dit leven betreft kan dus vergaan. Maar het meest valt te denken aan het vergaan van de verwachting na

Wie zich door de uiterlijke schijn laat leiden, laat zich meest misleiden. Het is vaak heel anders dan het schijnt. Een huichelaar misleidt niet alleen een ander, maar ook zichzelf.

*Een openbare
godeloze
wordt
gemakkelijker
overreed
en bekeerd
als zo'n
huichelaar.
Huichelaars
geloven niet
dat zij ziek
zijn. Zij menen
al bekeerd te
zijn.*

dit leven. Huichelaars zullen wat dat betreft bedrogen uitkomen. Al hun verwachting zal jammerlijk vergaan. Zij hebben gezegd: 'Heere, Heere', maar zij zullen horen: 'Ik heb u nooit gekend.' Zij zullen de deur gesloten vinden. Zij hebben zichzelf door valse overleggingen bedrogen. Ook Salomo zegt in Spreuken 10:28 dat de verwachting der goddelozen zal vergaan.

Toepassing

Indien geloofd zou worden dat de verwachting van de huichelaar zal vergaan, dan zouden er minder huichelaars gevonden worden. Hellenbroek schrijft "En ondertussen bestaat bijna de uiterlijke kerk niet anders als uit huichelaars. Denk niet dat ik te hard spreek, toehoorders." Grove huichelaars zullen er niet zoveel zijn. Maar velen doen wel dikwijls iets om gezien en geacht te worden bij de mensen. Laat de Heere en uw geweten uw rechter zijn.

"Maar ik zal voor tegenwoordig alleen van die mindere en algemenere soort van huichelaars spreken, die bijna de ganse uiterlijke kerk in deze dagen hebben ingenomen." De meesten die uiterlijk het christendom belijden vallen hier onder. Alles is sleur en uiterlijkheid. Als u uzelf leerde kennen, zou uw hart u veroordelen. Bij velen is uiterlijke sleurdienst zonder de allermindste blijken van genade, wedergeboorte en heiligmaking. Er is niet de minste twijfel of bekommernis omtrent de zaligheid. Het hart is van nature zo huichelachtig. Er gaan er zovelen met een leugen in hun rechterhand naar de eeuwigheid. Men kan zover komen in een uiterlijke godsdienst en godzaligheid, in een tijdgeloof en uiterlijk berouw over de zonde, in een uitwendige bekering en toch een verworpene zijn bij de Heere. Men kan zo ver komen, ik vrees dat de meesten van u nog niet eens zover gekomen zijn.

Met Bildad zeg ik: Uw verwachting zal vergaan. Uw verwachting zal zijn een huis der spinnenkoppen. Het is een schrikkelijke list van de duivel zo'n grote menigte

met een zorgeloze inbeelding van naar de hemel te gaan naar de hel te leiden. De duivel laat onder inbeelding neerstorten in de verdorpenis. Niet ieder die meent zalig te worden, zal zalig worden.

U zult bedrogen uitkomen. U zult het horen: Ik ken u niet. Al uw verwachting zal met uw dood eindigen. U zult u dan terstond bedrogen vinden. In plaats van in de hemel zult u in de hel zijn. De vreugde van de huichelaar is maar voor een ogenblik. Beving zal u aangrijpen. Er zal wenig zijn der ogen en knersing der tanden. Dat u toch opwaakte uit de dwaze verwachting van de huichelaar. Oordeel eens over uzelf voordat u geoordeeld wordt. Dat u met toepassing op uzelf begrijpen kon dat de verwachting van de huichelaar zal vergaan. Doorzoek met alle ernst uw hart of u niet tot de sleurchristenen behoort, tot de huichelaars.

Vervolgens noemt Hellenbroek enige kentekenen om zichzelf te onderzoeken. Maakt u meer werk van de inwendige, verborgen godsdienst dan van de uitwendige, zichtbare godsdienst? Maakt u alleen werk van de uiterlijke plichten zonder dat het hart erbij betrokken is? Dat is een dodelijk teken van een huichelaar.

Is het u meer te doen om de Heere dan om de mensen? Als u de Heere dient is het u dan wel om de Heere te doen? Doet u het uit gewoonte of opvoeding of om onder de mensen niet door te gaan voor een goddeloze en zo geen enkele eer en aanzien te krijgen? Zijn er geen verkeerde en wereldse inzichten mee gemengd? Dat teken is gevaarlijk.

Probeert u alleen uiterlijk onberispelijk en burgerlijk te leven voor de mensen, of ook in het verborgen voor de Heere? Zoekt u de allermindste en meest verborgen zonden af te sterven of wacht u zich alleen maar voor grove en openbare zonden? Legt u zich wel toe op de zwaarste en meest geestelijke plichten, of beperkt u zich tot de meest gemakkelijke en

meest uiterlijke plichten? Dat is een merkteken van een huichelaar.

Bent u volhardend in het dienen van de Heere, bent u overal en altijd hetzelfde, of bent u alleen op plaatsen en tijden godsdienstig als dat verwacht wordt? Een veranderlijke godzaligheid is een droevig teken.

Hebt u wel een oprechte en innige liefde tot de vromen, tot de godvruchtigen, of voelt u een heimelijke afkeer van hen in uw hart, een veroordeling van hun daden? Veracht u hen? Spreekt u smadelijk over hen? Bespot u hen in het openbaar of in het geheim? Houdt u hen voor geveinsden? Zo oordeelt de blinde wereld vaak over Gods volk. Dat is een zeer dodelijk merkteken.

Onderzoek uzelf aan deze kentekenen. Het eeuwige gewicht van uw zaligheid hangt ervan af. Vindt u in uzelf de dodelijke kentekenen van een gevaar lopende ziel? Vindt u uw hart nog huichelachtig voor God? Rust dan geen ogenblik, voordat uw verwachting vergaat. Rust niet voordat u van die dodelijke ziekte genezen zijt. Het is waar, het is een kwaad dat zeer moeilijk te genezen is. Een openbare goddeloze wordt gemakkelijker overreed en bekeerd als zo'n huichelaar. Huichelaars geloven niet dat zij ziek zijn. Zij menen al bekeerd te zijn.

Hoe ongeneeslijk dit kwaad schijnt, er is nog balsem tegen in Gilead. Wij zullen er enkele noemen. Stel en houd u altijd onder een krachtige, ernstige en doordringende bediening van Gods Woord. 'Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard. En gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten', Hebr. 4:12. Dat is het allergrootste middel om tot overtuiging, om in de nabijheid van de Heere gebracht te worden. Stel u de Heere gedurig voor in Zijn heerlijkheid, in Zijn alwaardigheid, in

Zijn alomtegenwoordigheid en in Zijn heiligheid. Dit besef van God werkt een geestelijke godsdienst en godzaligheid. Denk vaak aan het oordeel dat alles openbaar zal maken. Dan wordt het uiterlijke dekkleed van al onze daden opgelicht om te zien of er iets geestelijks onder was of niet. Wat moet die grote dag ons bezorgd maken om niet beschaamd te worden. Denk er vaak aan wat een

nare zaak het zal zijn na de dood bedrogen uit te komen. Hoe naar zal het zijn als uw verwachting vergaat. Hoe moet dat afschrikken van de gestalte der huichelaren. Gebruik al deze middelen en leg dan af alle kwaadheid en alle bedrog en geveinsdheid. Jaag naar een geestelijke gestalte in godsdienst en godzaligheid. Dan zal uw verwachting niet vergaan. Dan zult u uzelf niet bedrogen vinden

na de dood, maar ondervinden dat uw verwachting nog minder was als de daadwerkelijke vervulling, zij zal overvloedig vervuld worden en uw verwachting zal in eeuwigheid geen einde hebben, maar al de zaligheid en heerlijkheid zal u toegebracht worden, die u hier verwacht hebt.

A. van Heteren

Religieuze gevoelens (2)

Christelijke levenswandel

We willen uiteraard ook aandacht geven aan de godsdienstige gevoelens die wel echt zijn. We lezen daarover op blz. 415 “Genadige en heilige gevoelens vinden hun uitwerking en vrucht in een christelijke levenswandel. Hiermee bedoel ik dat deze gevoelens zo’n invloed en macht uitoefenen op hem die hieraan onderworpen is, dat zij een levenswandel veroorzaken die in alle delen overeenkomt met, en aangestuurd wordt door christelijke regels.” Dat houdt drie dingen in: Ten eerste dat de handel en wandel in de wereld overeenstemt met christelijke regels en daardoor wordt bestuurd. Ten tweede dat men boven alles bezig is met zo’n heilige wandel, met grote ernst en ijver. Ten derde dat men erin volhardt tot het einde van het leven. Er kan bij ware gelovigen wel sprake zijn van verachtering in de genade, maar zij kunnen niet zover afvallen dat zij genoeg hebben van de godsdienst en het dienen van God, er een afkeer van krijgen en het verachten, blz. 424. We lezen op de blz. 424 en 425 “Een waar gelovige kan ook niet zover afvallen dat het zover komt dat er geen opmerkelijk verschil meer bestaat tussen zijn handel en wandel voor en na zijn bekeering. Zij die waarachtig bekeerd zijn, zijn nieuwe mensen, nieuwe schepselen. Niet alleen van binnen, maar ook van buiten. Zij zijn geheel en al geheiligd, naar geest, ziel en lichaam. Oude dingen zijn voorbijgegaan, het is alles nieuw

geworden. Zij hebben een nieuw hart, nieuwe ogen, nieuwe oren, nieuwe talen, nieuwe handen, nieuwe voeten, dat is een nieuwe handel en wandel. Zij wandelen in nieuwigheid des levens, en gaan daarmee door tot het eind van hun leven. Zij die afvallen, en dat ook zichtbaar, tonen dat zij nooit met Christus waren.”

Heiligmaking

Edwards ziet de heiligmaking als het beste bewijs van ware godzaligheid. Het is de dure plicht van Gods kinderen hun vermogen te delen met de armen. Daaruit blijkt de oprechtheid van hun liefde tot Christus. Een heilige levenswandel is voor het eigen geweten van gelovigen het beste bewijs van hun oprechtheid. Dit ontbrak bij de rijke jongeling (blz. 282). Christus beproefde hem. “Deze jongeling scheen grote achting te tonen voor Christus. Knielend kwam hij tot Hem, noemde Hem ‘goede Meester’ en beleed zijn gehoorzaamheid aan al de geboden. Maar Christus beproefde hem, door hem te vragen heen te gaan en alles wat hij had te verkopen en aan de armen te geven, vervolgens terug te komen om zijn kruis op te nemen en Hem te volgen. Hij zei hem dat hij een schat in de hemel zou hebben.” Dan lezen we in Matth. 19:22 ‘Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg; want hij had vele goederen.’ Het ontbrak hem aan liefde tot God, tot Christus en tot de naaste. Op blz. 495 staat

weergegeven hoe de Rechter zal oordelen op de oordeelsdag. “De Rechter zal er op de oordeelsdag niet toe overgaan om mensen te onderzoeken aan de hand van hun ervaringen (om het menselijk geweten te overtuigen, en hen te tonen aan de wereld), of ieder mens zijn verhaal laten vertellen over de manier van zijn bekering. Nee, zijn werken zullen naar voren gebracht worden als bewijs van wat hij is, en wat hij gedaan heeft in het licht en in het duister. Pred. 12:14 ‘Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad.’ In het onderzoek waaraan belijders op de dag van het oordeel onderworpen worden, zal God gebruikmaken van dezelfde bewijzen, tot vertoning aan henzelf en aan de wereld, als waarvan Hij gebruikmaakt in de verzoeken en beproevingen naar Zijn voorzienigheid hier, namelijk hun wandel, in de momenten waarop Christus en andere zaken recht tegenover elkaar komen te staan. Op de dag van het oordeel zal God de belijders wegen op een zichtbare weegschaal, tot openbaring van Zijn rechtvaardig oordeel. En die weegschaal zal dezelfde zijn als die waarin Hij nu mensen weegt, zoals dat reeds beschreven is.” God zal dus oordelen naar de gehoorzaamheid en naar de werken. We lezen in Joh. 14:21 ‘Die Mijn geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft.’ We besluiten met een kort citaat dat we vinden op blz. 499 “Een heilige

‘Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad.’

levenswandel is het beste bewijs van een zaligmakend geloof. Het is duidelijk dat de apostel Jakobus spreekt van werken, als hetgeen dat het geloof op uitnemende wijze rechtvaardigt, of (en dat is hetzelfde) de belijder van het geloof rechtvaardigt. Het verdedigt en toont de oprechtheid van hun

belijdenis, niet alleen voor de wereld maar ook voor hun persoonlijke geweten.”

A. van Heteren

N.a.v. Jonathan Edwards, *Religieuze gevoelens, gebonden*, 523 blz., € 24,95, Uitgeverij Om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-94-91586-10-1.

Persbericht

SSNR-congres

Christopher Love (1618-1651) Een presbyteriaanse puritein in conflict

Op D.V. zaterdag 28 september 2013 houdt de Stichting Studie der Nadere Reformatie het jaarlijkse congres. Dit jaar onder de titel 'Christopher Love (1618-1651) Een presbyteriaanse puritein in conflict'. Tijdens het congres hoort u lezingen over leven en werk van Love en over de ontvangst van zijn geschriften op het continent. Dit alles op basis van nieuw bronnenonderzoek. Sprekers en onderwerpen: Drs. F.W. Huisman, 'Het leven van Christopher Love'; Prof.dr. A. Baars, 'De theologie en homiletiek van Christopher Love'; Prof. dr. W.J. op 't Hof, 'De uitgevers en de vertalers van de Nederlandse vertalingen van de geschriften van Christopher Love'; Dr. J. van de Kamp, 'De vertaalstrategieën van de Nederlandse vertalers van Love's geschriften'. Tevens forumdiscussie. Belangstellenden worden van harte uitgenodigd op zaterdag 28 september a.s. het congres bij te wonen in de aula van Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Aanvang: 10.00; sluiting: 14.45. Aanmelding: Vóór 15 september via: www.ssnr.nl/congres-nadere-reformatie. De deelnemingskosten bedragen inclusief koffie/thee en lunch € 22,50 en studenten op vertoon van studentenpas € 17,50. Dit bedrag dient tegelijk met de aanmelding te worden overgemaakt op ING rekening 5352562, t.n.v.: Stichting Studie der Nadere Reformatie te Bilthoven. Zie voor het laatste nieuws en enige literatuur: www.ssnr.nl/congres-nadere-reformatie.

In de middag wordt een uitgebreide bundel met artikelen over Christopher Love gepresenteerd. De bundel is op deze dag met korting verkrijgbaar.

Boekbespreking

W. Schippers, *Bouke Bijlertsma, gebonden*, 269 blz., € 13,95, Uitgeverij 'de Ramsboorn', Goes, ISBN 97894-61150-448.

Ondertitel: 'Gezinnen op zorgvolle wegen.' Dit boek is deel 31 van de Schippersserie die bestaat uit 46 delen en die opnieuw wordt uitgegeven. De uitgave van deze serie blijkt in een behoefte te voorzien. Dit boek gaat over de schipper Bouke Bijlertsma en zijn gezin. Allerlei verwickelingen rondom het schippersgezin worden ons getekend. Als de zoon van een rijke boer verkering krijgt

met de dochter van de schipper, blijkt dat het standsverschil voor die tijd te groot was. Uiteindelijk adopteert de schipper de dochter van de rijke boer die daar op zijn sterfbed toestemming voor geeft. Het is een spannend boek dat zijn weg wel zal weten te vinden.

DE ENIGE TROOST

Catechisatiemethode, die in 5 delen de catechismus behandelt.

Voor jongeren tussen 11 en 17 jaar.

Geschreven door ds. A.C. Uitslag.

Verdere informatie:

e: a.c.uitslag@kliksafe.nl
of tel. 0527-681593

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11

2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646